

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و

ارسال رایگان

Medabook.com

+

یک جله تماس تلفنی رایگان

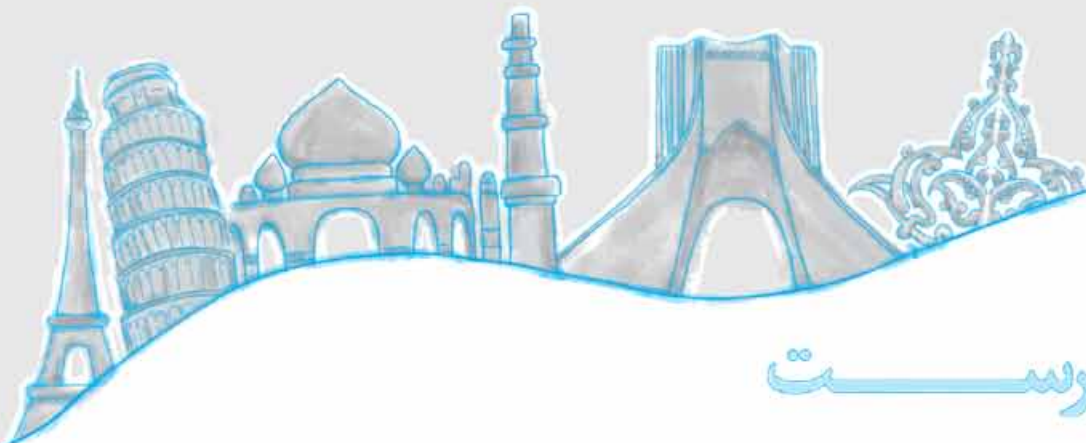
با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۲۸۴۲۵۲۱۰

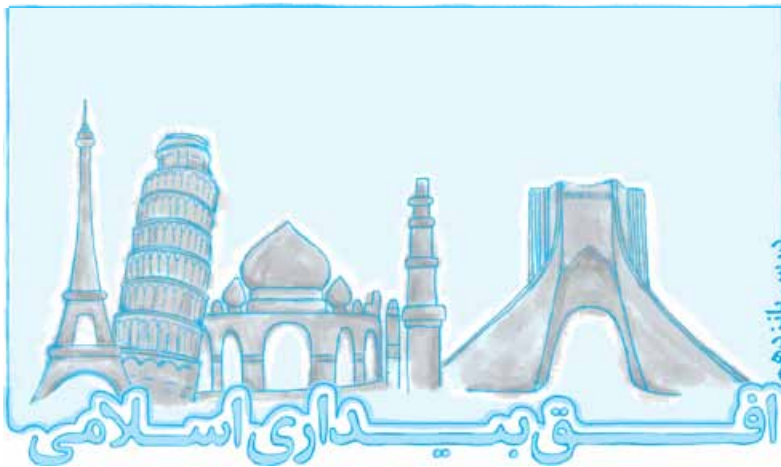

فهرست

۸۴	جهان دوقطبی	درس ۹	درس‌نامه جامعه‌شناسی دهم	
۸۷	جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی	درس ۱۰	۸	کنش‌های ما
۹۱	بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی	درس ۱۱	۱۰	پدیده‌های اجتماعی
۹۳	بحران‌های معرفتی و معنوی	درس ۱۲	۱۳	جهان اجتماعی
۹۶	سرآغاز بیداری اسلامی	درس ۱۳	۱۶	اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی
۹۹	انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطف بیداری اسلامی	درس ۱۴	۲۰	جهان‌های اجتماعی
۱۰۲	افق بیداری اسلامی	درس ۱۵	۲۳	پیامدهای جهان اجتماعی
			۲۷	ارزیابی جهان‌های اجتماعی
			۳۰	هویت
			۳۴	بازتولید هویت اجتماعی
			۳۷	تغییرات هویت اجتماعی
			۴۰	تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل درونی»
			۴۳	تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل بیرونی»
			۴۶	هویت ایرانی (۱) «هویت فرهنگی ایران»
			-	هویت ایرانی (۲) «درس آزاد»
			۴۸	هویت ایرانی (۳) «هویت سیاسی ایران»
			۵۳	هویت ایرانی (۴) «هویت جمعیتی و اقتصادی ایران»
				درس‌نامه جامعه‌شناسی یازدهم
			۵۹	جهان فرهنگی
			۶۱	فرهنگ جهانی
			۶۴	نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)
			۶۷	نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)
			۷۰	باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب
			۷۳	چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب
			۷۷	جامعه جهانی
			۸۰	تحولات نظام جهانی
۱۰۹	ذخیره دانشی	درس ۱		
۱۱۳	علوم اجتماعی	درس ۲		
۱۱۷	نظم اجتماعی	درس ۳		
۱۲۲	کنش اجتماعی	درس ۴		
۱۲۶	معنای زندگی	درس ۵		
۱۳۰	قدرت اجتماعی	درس ۶		
۱۳۶	نابرابری اجتماعی	درس ۷		
۱۴۴	سیاست هویت	درس ۸		
۱۴۹	پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام	درس ۹		
۱۵۴	افق علوم اجتماعی در جهان اسلام	درس ۱۰		
۱۶۰	پرسش‌های چهارگزینه‌ای دهم			
۲۲۶	پرسش‌های چهارگزینه‌ای یازدهم			
۳۰۷	پرسش‌های چهارگزینه‌ای دوازدهم			
۳۵۱	آزمون‌های جامع			
۳۵۹	پاسخ‌نامه تشریحی			
۴۴۴	پاسخ‌نامه کلیدی			

درس یازدهم

به عنوان مقدمه باید به فلاش‌بک بزنیم به درس ۴ از جامعه‌شناسی یازدهم! آله یارتون باشه در درس ۴ فوندم که عقاید و ارزش‌های اسلامی در تاریخ گسترش فود، پوار مرحله روی کردن: عصر نبوی، عصر خلافت، دوره استعمار و دوره بیداری اسلامی. الان ما سیدیم به مرحله آخر! پس بریم ببینیم در دوره بیداری اسلامی اوضاع از چه قراره!

بیداری اسلامی

عبارت معروفی وجود دارد که می‌گوید: «هر چیز که در جستن آنی، آنی». این عبارت بدان معناست که ارزش هر فرد، گروه، جریان، جنبش، انقلاب و

جامعه براساس بلندای همت او و آن چه از زندگی می‌خواهد، تعیین می‌شود. بنابراین برای پی بردن به ارزش بیداری اسلامی نیز باید بلندای همت و هدف آن را مورد کشف و شناسایی قرار دهیم. در جریان این کشف و شناسایی، ما به این نتیجه می‌رسیم که بیداری اسلامی به هدف‌هایی داره و به هدف‌هایی هم نداره! یعنی به چیزایی براش مهمه و به چیزایی براش مهم نیست؛ بنابراین ما می‌تونیم برای بیداری اسلامی دو جنبه سلبی و ایجابی در نظر بگیریم، این طوری:

الف) جنبه سلبی بیداری اسلامی

- ۱ تغییر موقعیت ملتها و کشورهای پیرامونی در نظام جهانی سلطه راه، اوج هدف نهایی نمی‌بیند.
- ۲ تنها آرمان بشر راه، صلحی که بی توجه به عدالت است، نمی‌پندارد.
- ۳ از افق جهان متجدد به عالم نمی‌نگرد تا در تنگنای جهان سکولار و چالش‌ها و بحران‌های ذاتی آن متوقف گردد.

ب) جنبه ایجابی بیداری اسلامی

- ۱ مخاطب بیداری اسلامی: نوع بشر

توی درس ۲ گفتیم که یکی از انواع فرهنگ‌هایی که به سوی جهانی شدن گام برمی‌داره، فرهنگ‌هایی هستن که عقاید، ارزش‌ها و هنارهای اونا در خدمت گروه یا قوم خاصی نیست، بلکه سعادت همه انسان‌ها، یعنی نوع بشر رو دنبال می‌کنه و گفتیم چنین فرهنگی، به فرهنگ مطلوب جهانیه! بیداری اسلامی هم دقیقاً به دنبال حاکم کردن چنین فرهنگیه!

۱۲ وظیفه بیداری اسلامی: دفاع از محرومان و مستضعفان جهان

۱۳ رسالت (هدف) بیداری اسلامی: حل مشکلات معرفتی و معنوی بشریت

توی ادامه درس قراره به دستاوردهای بیداری اسلامی و اقدامات غرب واسه مقابله با اون و هم‌پنین تأثیرات انقلاب اسلامی فودمون بر برپان‌های بیداری اسلامی سایر کشورها، بیشتر آشنا بشیم! آله آماده‌ای، بزنی پریم!

نخستین انقلاب

برخی دانشمندان علوم اجتماعی، انقلاب اسلامی ایران را **نخستین انقلابی** می‌دانند که پس از انقلاب فرانسه در سطح جهانی اتفاق افتاده است. در این بخش می‌خواهیم به بررسی جایگاه و اهمیت انقلاب اسلامی ایران بپردازیم.

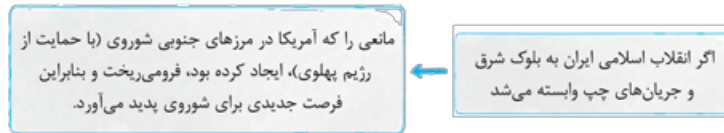
در جهان دوقطبی قرن بیستم:

هویت جنبش‌ها، انقلاب‌ها و کشورها، براساس جایگاه و اهمیتشان نسبت یکی از دو قطب جهان (بلوک‌های شرق و غرب)، شناسایی می‌شد.

بنابراین، انقلاب اسلامی ایران در جهان دوقطبی آن روزگار:

یعنی در قرن بیستم، تصور می‌شد جهان در سیطره این دو قطبه و هیچ کشوری خارج از هیطه یکی از دو بلوک غرب و شرق نمی‌تونه قدرت داشته باشه. حالا توی این وضعیت، ایران به عنوان به کشور مستقل اومده بود و با آمریکا (یعنی رئیس بلوک غرب) داشت مخالفت و مبارزه می‌کرد؛ پس از این هیث، انقلاب اسلامی ایران اهمیت زیادی داشت. اما از طرف دیگر، ایران در مبارزه فودش با غرب به دشمن اصلی بلوک غرب، یعنی همون شوروی (رئیس بلوک شرق) وابسته نبود، بلکه داشت مستقل عمل می‌کرد، پس از این هیث که برای بلوک شرق، تره هم فرد نمی‌کرد، اهمیت فودش رو از دست می‌داد! حالا دوزاریت افتاد برپان از چه قرار بوده؟!!

از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی به دلیل این‌که با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد، بنابراین:

۱۴ توان مقاومت نداشت.

۱۵ نمی‌توانست تداوم یابد.

۱۶ دیر یا زود، بار دیگر، دست نیاز به سوی بلوک غرب دراز می‌کرد.

دولتمردان غربی با این نگاه به انقلاب اسلامی ایران، ابتدا از عمق حادثه غافل بودند؛ زیرا آن‌ها انقلاب اسلامی ایران را با موازین فرهنگ غرب می‌سنجیدند، در حالی که انقلاب اسلامی ایران، از متن فرهنگی دیگر (فرهنگ اسلامی) برمی‌خاست.

انقلابی نبود که: در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های سکولار جهان غرب تعریف شده باشد.

انقلابی بود که: از متن فرهنگ اسلامی برای حفظ هویت اسلامی و تأمین حقوق از دست‌رفته امت اسلامی شکل می‌گرفت.

نکته انقلاب اسلامی ایران، نخستین انقلابی بود که بعد از انقلاب فرانسه اتفاق می‌افتاد؛ زیرا هیچ‌یک از انقلاب‌ها پس از انقلاب فرانسه، یک انقلاب جدید نبودند، بلکه همه در جهت بسط و گسترش انقلاب فرانسه بودند.

حالا بیا بپنداریم انقلاب رو با هم مقایسه کنیم؛

انقلاب فرانسه (۱۷۸۹) با آرمان‌ها و ارزش‌های مدنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند. ابتدا در خاستگاه خود، فرانسه، گرفتار مشکلاتی شد، اما به زودی به صورت سلسله انقلاب‌های ۱۸۳۰ و ۱۸۴۸ م. حیاتی دوباره یافت و همه کشورهای اروپایی را فراگرفت.

انقلاب روسیه (اکتبر ۱۹۱۷) گرچه به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی، با دیگر انقلاب‌های اروپایی تفاوت داشت، اما به دلیل سکولاریت، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.

جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بودند. فرهنگ‌هایی که در دوره استعمار، مقهور و مرعوب جوامع غربی شده بودند، راه‌حل چالش‌های خود را نیز در پیوستن به جوامع غربی می‌دانستند.

انقلاب اسلامی ایران الگوی رفتاری خود را از فقه اجتماعی و سیاسی شیعی گرفت. از منظر دینی و فرهنگی، به شناخت بحران‌ها و چالش‌های جهان اسلام پرداخت و با بازگشت به هویت اسلامی، فرصت جدیدی را برای جهان غرب جهت حل بحران‌های معرفتی و معنوی آن پدید آورد.

نکته می‌توان گفت مهم‌ترین شباهت انقلاب اسلامی ایران و انقلاب فرانسه در این است که هر دوی این انقلاب‌ها، پیامدها و تأثیراتی جهانی به دنبال داشتند؛ اما مهم‌ترین تفاوت آن‌ها، در فرهنگ، عقاید و ارزش‌هایی نهفته است که این انقلاب‌ها از متن آن برخاسته‌اند؛ انقلاب فرانسه از متن فرهنگ جدید با عقاید و ارزش‌هایی سکولار و انقلاب اسلامی ایران از متن فرهنگ اسلامی با عقاید و ارزش‌هایی دینی و معنوی برخاسته است.

۱- مانند جنبش‌ها و انقلاب‌های ۱۹۲۱ م. در مراکش، ۱۹۳۰ م. در لیبی، ۱۹۴۱ م. در لبنان، ۱۹۴۴ م. در سوریه، ۱۹۴۷ م. در پاکستان و ۱۹۴۸ م. در چین

تأثیرات انقلاب اسلامی ایران بر جهان اسلام

دولتمردان و روشنفکران جهان اسلام، قبل از انقلاب اسلامی ایران، اغلب مسائل و مشکلات جوامع خود و جهان اسلام را با یکی از دو رویکرد زیر می‌دیدند:

رویکرد اول مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود. (نسل اول روشنفکران)

رویکرد دوم مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود. (نسل دوم روشنفکران)

نکته کسانی که رویکرد دوم را داشتند، از موضع اندیشه‌های مارکسیستی و سوسیالیستی به مبارزه با غرب می‌پرداختند؛ اما وقوع انقلاب اسلامی ایران، افق جدیدی را به روی جهان اسلام گشود.

تا پیش از انقلاب اسلامی، کشورهای مسلمان، با گرایش به یکی از دو رویکرد فوق، در حاشیه بلوک شرق یا غرب قرار می‌گرفتند و چگونگی برخوردشان با مسائل مهم جهان اسلام (از جمله مسئله فلسطین)، تحت تأثیر این قطب‌بندی قرار داشت.

موضع کشورهای مسلمان

در برابر مسئله فلسطین

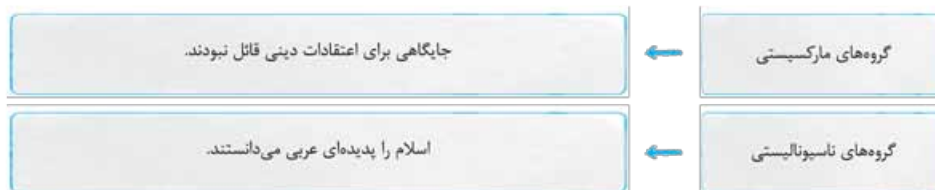
کشورهای مسلمان زیر نفوذ بلوک غرب

کشورهای مسلمان زیر نفوذ بلوک شرق

دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند یا با آن سازش می‌کردند.

جبهه پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند.

گروه‌های مبارز فلسطینی ناگزیر به بلوک شرق ملحق می‌شدند و برخی از این گروه‌های فلسطینی هویت مارکسیستی و بعضی دیگر اندیشه‌های ناسیونالیستی داشتند:

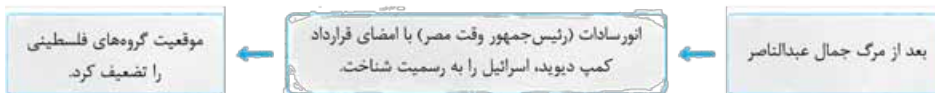

فلسطین به یکی از عرصه‌های تقابل بلوک شرق و بلوک غرب تبدیل شده بود؛ یعنی:

۱ دولت اسرائیل با حمایت‌های مالی و تسلیحاتی آمریکا و کشورهای اروپایی وابسته به بلوک غرب تجهیز می‌شد.

۲ جبهه پایداری و مقاومت فلسطین، با سلاح‌های روسی می‌جنگید.

دولت مصر به رهبری جمال عبدالناصر، مظهر ناسیونالیسم عربی بود.

انقلاب اسلامی ایران و مبارزه با صهیونیسم

انقلاب اسلامی ایران، الگوی نوینی را در برابر امت اسلامی قرار داد و افق جدیدی را به روی جهان اسلام گشود.

اهمیت انقلاب اسلامی ایران تنها در ساقط کردن مهم‌ترین قدرت حامی اسرائیل در منطقه (یعنی شاه پهلوی) نبود، بلکه در راهکاری بود که برای مبارزه با صهیونیسم ارائه می‌داد.

انقلاب اسلامی ایران، با بازگشت به اسلام و اتکا بر فقه سیاسی و اجتماعی شیعی، مسئله اسرائیل را به عنوان مسئله جهان اسلام مطرح می‌کرد.

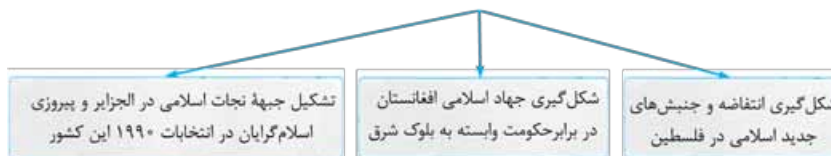
پیامدهای بازگشت به اسلام در جریان انقلاب اسلامی ایران

۱ مشروعیت قرارداد کمپ دیوید در باور مسلمانان، مخدوش گردید.

۲ مقاومت در برابر صهیونیسم از موضع اعتقاد اسلامی و با تکیه بر ایمان به خداوند و قدرت الهی آغاز شد. (این مقاومت قبلاً در پاروپا اندیشه‌های مارکسیستی و ناسیونالیستی اتمام می‌شد!)

۳ حرکت‌ها و جنبش‌هایی در جهان اسلام ایجاد شد.

نمونه‌هایی از حرکت‌ها و جنبش‌های اسلامی در جهان اسلام که تحت تأثیر انقلاب اسلامی ایران ایجاد شد، عبارت‌اند از:

پیامدهای انقلاب اسلامی ایران

مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام، سلسله جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ ه. ش است که تاکنون به سقوط قدرت‌های سیاسی در چهار کشور عربی منجر شده است. *«حالا کتاب درسی گفته، اما من می‌گم که تو بدونی! این چهار کشور، مصر، تونس، لیبی و یمن هستند!»* دولت‌های غربی تلاش کردند تا این انقلاب‌ها را بخشی از فرایند غربی‌شدن کشورهای عربی معرفی کنند و آن را بهار عربی نامیدند؛ اما این انقلاب‌ها حکایت از بیداری اسلامی دارند. به همین دلیل، غرب برای منحرف کردن آن‌ها با تمام توان خود وارد عمل شده است.

نکته وقوع این انقلاب‌ها، سه دهه بعد از انقلاب اسلامی ایران نظیر همان وقایعی است که چهار دهه پس از انقلاب فرانسه در کشورهای اروپایی رخ داد.

بیدارگران اسلامی در گذشته و حال حاضر

انقلاب اسلامی ایران از طریق بیداری اسلامی، الگوی جدیدی را در برابر امت اسلامی قرار داده است. نکته اگر بیداری اسلامی در جوامع اسلامی تحقق پیدا کند، این جوامع به سوی نظامی حرکت خواهند کرد که فارغ از قدرت‌های قومی و قبیله‌ای براساس فقاقت و عدالت، سازمان می‌یابند.

امام خمینی و بیداری اسلامی

۱ امام خمینی در وصیت‌نامه الهی - سیاسی خود، تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل را برای آینده کشورهای مسلمان ترسیم می‌کند.

۲ امام خمینی در نامه به گورباچف (آخرین صدر هیئت رئیسه اتحاد جماهیر شوروی)، به اشکالاتی اشاره کرد که در محدود کردن دانش و علم به شناخت حسی یا شناخت عقلی وجود دارد.

می‌دونی منظور امام خمینی چی بوده؟ این‌که برای شناخت جهان هستی حس و عقل کافی نیست، بلکه باید از وحی و شهود هم کمک بگیریم! یعنی شناختی کامله که از طریق حس، عقل و وحی توأمان به دست اومده باشه و برپویه که منظور امام از وحی، همون آموزه‌های آسمانی دین مبین اسلامه!

امام خمینی در این نامه، ضمن پیش‌بینی فروپاشی بلوک شرق، از آنان خواست تا برای حل همه بحران‌ها، به سوی آموزه‌های اسلام گام بردارند و به این منظور، نخبگان خود را برای فراگیری علوم اسلامی به ایران بفرستند.

برپایی نماز جماعت و مراسم مذهبی و چاپ قرآن با القاب سیریلیک در کشورهای پسا شوروی، یادآور پیام امام به گورباچف است که با مادی‌گرایی نمی‌توان بشریت را از بحران به در آورد.

جغرافیای فرهنگی جهان جدید

در بخش‌های قبل دو نسلیم که دنیای قرن بیستم به دنیای دو قطبی بود که به طرف اون، بلوک غرب قرار داشت و طرف دیگرش، بلوک شرق. حالا در این بخش می‌شویم بمونیم که انقلاب اسلامی ایران چه تأثیری در جغرافیای فرهنگی جهان داشت.

انقلاب اسلامی اگرچه در ایران رخ داد و از ذخایر معرفتی شیعی استفاده کرد، اما آرمان‌ها، ارزش‌ها و مسئولیت و رسالت خود را به حل چالش‌های جامعه ایران یا شیعیان جهان محدود نکرد.

درباره انقلاب اسلامی ایران که براساس آموزه‌های اسلامی، از عزت و اقتدار جهان اسلام پاسداری می‌کرد، بدانیم که:

۱ مخاطب پیام انقلاب: فطرت الهی همه انسان‌ها

۲ وظیفه انقلاب: دفاع از محرومان و مستضعفان جهان

۳ رسالت (هدف) انقلاب: حل مشکلات معرفتی و معنوی بشریت

فردمونیم‌ها! این مطلب برات آشنا نبود؟! بابا اول همین درس فوندم! به این زودی یادت رفت؟! اینا همون ویژگی‌های بیداری اسلامی‌ه که در مورد انقلاب اسلامی ایران هم صدق می‌کنه! حالا فلسفه این تکرار رو فهمیدی؟!

ویژگی‌های انقلاب اسلامی ایران

انقلاب اسلامی ایران:

۱ با آرمان‌ها و ارزش‌هایش، تأثیراتی فراتر از مرزهای جهان اسلام به دنبال داشت.

۲ به بحران‌های معرفتی و معنوی جهان غرب فرصت بروز و ظهور داد.

۳ شاهدهی گویا برای حضور تاریخ‌ساز فرهنگ‌های غیر غربی بود، زیرا مستقل از ارزش‌ها و آرمان‌های جهان غرب شکل گرفت.

۱۴ در این موارد مؤثر بود:

۱۵ راه نوینی را فرا روی کشورهای جهان سوم قرار داد. این مسیر جدید، موقعیت استوار دو قطب سیاسی قرن بیستم را در هم ریخت و قطب بندی جدیدی را به جهان تحمیل کرد. (قطب بندی فرهنگ اسلام و فرهنگ غرب یا همان قطب بندی جهان اسلام و جهان غرب)

مواجهه جهان غرب با انقلاب اسلامی ایران

جهان غرب پس از پی بردن به عمق حادثه و توان تأثیر گذاری انقلاب اسلامی، سلسله اقدامات مستمری در مقابله با آن انجام داده، اما مقاومت ایران اسلامی در برابر این اقدامات، موقعیت جدیدی برای جهان اسلام پدید آورده است. دو نمونه از نخستین تلاش های غرب برای مقابله با انقلاب اسلامی ایران عبارت بود از:

۱۱ کودتای نوژه، ۱۲ هشت سال جنگ تحمیلی

جنگ ایران و عراق با همه جنگ های قرن بیستم متفاوت بود، زیرا:

۱۲ در این جنگ، تمامی کشورهای بلوک شرق و غرب، علیه ایران متحد شدند.

۱۳ تسلیحات روسی، آمریکایی، فرانسوی، آلمانی و دلارهای نفتی کشورهای عربی در خدمت ارتش عراق قرار داشت که آغازگر جنگ بود.

۱۴ ایران برای تهیه ابتدایی ترین تجهیزات (مانند سیم خاردار)، تحریم شده بود.

اعتراف رسانه های غربی به کمک تسلیحاتی غرب به عراق

اسرای نظامی غیرعراقی در میان اسرای عراقی؛ این نظامیان از سوی سایر کشورها برای تقویت رژیم بعثی صدام ارسال می شدند.

سردشت، دومین شهر قربانی جنگ افزارهای شیمیایی در جهان پس از هیروشیما

مقاومت انقلاب اسلامی ایران در دهه نخست

بلوک شرق تنها رقیب بلوک غرب نیست. موقعیت جهان اسلام را به عنوان یک قطب فرهنگی تثبیت کرد.

پیدایش آن نشان داد که:

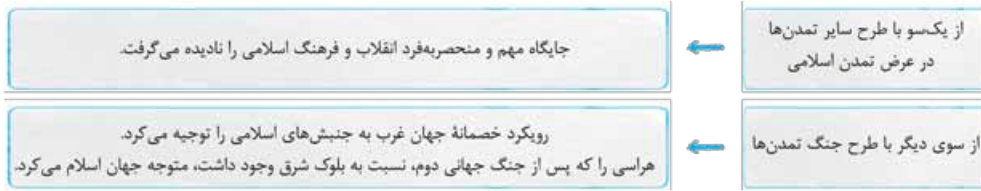
نظریه پایان تاریخ فوکویاما

نظریه پردازان غربی به دنبال آن بودند تا فروپاشی بلوک شرق را به شکل گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا کنند (= مفاد نظریه پایان تاریخ فوکویاما)؛ اما موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی آن، بر این نظریه خط بطلان کشید.

نکته فوکویاما (فیلسوف آمریکایی)، فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق و غلبه نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی - سیاسی بشر می پنداشت و نظام لیبرال دموکراسی را محصول نهایی تاریخ بشر می دانست که برای آن جایگزین بهتر و مناسب تری قابل تصور نیست. یعنی بر مبنای نظریه پایان تاریخ فوکویاما، نظام لیبرال دموکراسی (به ویژه بعد از فروپاشی اتحاد شوروی) به صورت یه پریان غالب و مسلط در جهان درآمده که همه کشورها و جوامع باید در برابر اون تسلیم بشن و نظام سیاسی بهتر و مناسب تری که بتونه جایگزین این نظام بشه، اصلاً و ابتداءً وجود نداره! اما انقلاب اسلامی ایران، تیشه زد به ریشه این نظریه و گفت البته که نظام بهتری وجود داره! اونم جمهوری اسلامی!

نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون

با قبول حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام، نظریه جنگ تمدن‌ها از سوی برخی نظریه‌پردازان غربی، مطرح شد. نظریه جنگ تمدن‌ها، شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی تمدنی را می‌پذیرفت؛ ولی:

اقتصاد و سیاست جهان غرب در قطب‌بندی جدید جهان

اقتصاد و سیاست جهان غرب در شرایط فعلی ابعاد جهانی پیدا کرده و نیازمند مناطق پیرامونی است. انباشت ثروت جهان در دست جمعی اندک (یعنی کشورهای سلطه‌گر غربی)، جز با فقر و وابستگی اقتصادی و سیاسی انبوه آدمیان (کشورهای ضعیف و پیرامونی) ممکن نیست. به نظرم به ننگه به درس ۸ *بغرافیه‌ای یازدهم بندازی بد نیست! اون‌ها مفصل برات توضیح داده که چه‌طوری کشورهای غربی و مرکز، منابع و ثروت‌های کشورهای پیرامونی در آسیا و آفریقا رو غارت و پیاوول می‌کنن! خدا از شون گذره!!* جهان غرب، برای تأمین نیازهای اقتصادی و سیاسی خود، ناگزیر به مقابله با حرکت مستقل شکل‌گرفته در جهان اسلام است و برای تحقق این هدف، فعالیت‌های زیر را انجام می‌دهد:

۱) **مقابله نظامی و سیاسی** از طریق حضور مستقیم (مشابه استعمار قدیم)

مثال آن‌چه در افغانستان و عراق رخ داده است.

۲) **محاصره و تحریم اقتصادی** از طریق سازمان‌های بین‌المللی (مشابه استعمار نو)

مثال تحریم‌هایی که علیه ایران انجام شده و می‌شود.

۳) **تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار** در کشورهای غربی برای پرکردن خلأ معنوی فرهنگ غرب

۴) **ارائه تصویری خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی** از طریق سازماندهی و شکل‌دهی جریان‌های تروریستی وهابی

۵) **ارائه تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی** در مقابل انقلاب اسلامی

۶) **جنگ رسانه‌ای همه‌جانبه** در برابر حرکت فرهنگی جهان اسلام

۷) **ایجاد اختلافات فرقه‌ای و مذهبی** برای تضعیف جهان اسلام

البته به تبع مسمودیت‌هایی که جهان غرب ایجاد می‌کند (مثل انواع و اقسام تفریم‌ها)، برای جهان اسلام به سری فرصت‌های جدید فراهم می‌شود! آری همیشه توی مسمودیت‌ها ستاره می‌شود!

اسلام‌هراسی در غرب

استقبال آی‌پک از تصویب تحریم‌های ضدایرانی در سنای آمریکا

دست‌های افشانی بیداری اسلامی

درس پانزدهم

(ترکیبی درس‌های ۱۴ و ۱۵)

۹۱۳- کدام گزینه در مورد نسبت انقلاب اسلامی ایران با بلوک شرق و غرب درست نیست؟

- ۱) در جهان دوقطبی قرن بیستم، انقلاب ایران از آن جهت که یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب را هدف قرار داده بود، اهمیت می‌یافت، اما چون این انقلاب به بلوک شرق وابسته نبود، از اهمیت آن کاسته می‌شد.
- ۲) در جهان دوقطبی قرن بیستم، اگر انقلاب اسلامی وابسته به جریان چپ بود، مانعی را که آمریکا در مرزهای جنوبی شوروی با حمایت از رژیم پهلوی ایجاد کرده بود، فرومی‌ریخت و فرصت جدیدی برای شوروی پدید می‌آورد.
- ۳) از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی ایران به دلیل این‌که ارتباطی با بلوک شرق برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت و نمی‌توانست تداوم یابد و دیر یا زود، بار دیگر، دست نیاز به سوی بلوک شرق دراز می‌کرد.
- ۴) انقلاب اسلامی ایران در رویارویی با رژیم شاه به بلوک شرق وابستگی نداشت و از آغاز، جهت‌گیری ضدآمریکایی و ضدصهیونیستی را در کنار موضع‌گیری ضدمارکسیستی خود اعلان کرد.

۹۱۴- به ترتیب، «معیار شناسایی هویت جنبش‌ها، انقلاب‌ها و کشورها در قرن بیستم»، «موضع کشورهای مسلمان وابسته به بلوک غرب در قبال مسئله فلسطین» و «گروه‌های فلسطینی که جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند» کدام است؟

- ۱) وابستگی به بلوک شرق - حمایت از گروه‌های فلسطینی - گروه‌های ناسیونالیستی
  - ۲) جایگاه و اهمیت آن‌ها برای یکی از دو بلوک غرب و شرق - به رسمیت شناختن دولت اسرائیل - گروه‌های مارکسیستی
  - ۳) نسبت با یکی از دو قطب جهان - تشکیل جبهه پایداری و مقاومت در مقابل اسرائیل - گروه‌های وابسته به بلوک غرب
  - ۴) وابستگی به بلوک غرب - سازش با دولت اسرائیل - گروه‌های ناسیونالیستی
- ۹۱۵- عبارتهای زیر را به ترتیب، از حیث درست و غلط بودن مشخص نمایید.
- انقلاب اسلامی ایران از منظر دینی و اقتصادی به شناخت بحران‌ها و چالش‌های جهان اسلام پرداخت و با بازگشت به هویت اسلامی، فرصت جدیدی را برای جهان غرب، جهت حل بحران‌های معرفتی و معنوی آن پدید آورد.
  - انقلاب اسلامی ایران در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های سکولار جهان غرب قرار نداشت، بلکه از متن فرهنگ اسلامی برمی‌خاست و برای حفظ هویت اسلامی و تأمین حقوق از دست رفته امت اسلامی شکل گرفته بود.
  - فرهنگ‌هایی که در دوره استعمار، مقهور و مرعوب جوامع غربی شده بودند و راه‌حل چالش‌های خود را نیز در پیوستن به جوامع غربی می‌دیدند.
  - انقلاب اسلامی ایران از ذخایر معرفتی شیعی استفاده کرد و آرمان‌ها، ارزش‌ها و رسالت خود را به حل چالش‌های جامعه ایران یا شیعیان جهان محدود کرد.

۲) ص - غ - غ - ص

۱) غ - ص - ص - غ

۴) ص - ص - غ - ص

۳) غ - غ - ص - غ

۹۱۶- به ترتیب، وجه مشترک انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ روسیه و سایر انقلاب‌های اروپایی و تفاوت آن با این انقلاب‌ها چه بود؟ - انقلاب اسلامی ایران، الگوی خود را از چه چیزی می‌گرفت؟ و گروه‌های مبارز فلسطینی با توجه به برخورد‌های متفاوت کشورهای مسلمان در قبال مسئله فلسطین، ناگزیر به کدام بلوک یا کشورها پیوستند؟

- ۱) همه این انقلاب‌ها، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفتند با این تفاوت که انقلاب روسیه رویکرد لیبرالیستی نداشت - مکاتب و نظریه‌های غیرغربی - کشورهایی که جبهه پایداری و مقاومت در مقابل فلسطین تشکیل دادند.
  - ۲) همگی تحت تأثیر اندیشه‌های مارکسیستی بودند با این تفاوت که انقلاب روسیه خصلت سکولار و ناسیونالیستی نیز داشت. - متون فرهنگ اسلامی - کشورهایی که در جهت سازش با اسرائیل گام برداشتند.
  - ۳) همگی تقلیدی بدلی از انقلاب فرانسه بودند با این تفاوت که انقلاب روسیه درون فرهنگ غرب شکل نگرفت. - آموزه‌های قرآنی و دینی - بلوک غرب
  - ۴) همه این انقلاب‌ها، خصلت سکولار داشتند با این تفاوت که انقلاب روسیه رویکرد چپ و سوسیالیستی داشت. - فقه اجتماعی و سیاسی شیعی - بلوک شرق
- ۹۱۷- هر عبارت نشانه کدام نوع انقلاب است؟

(کانون فرهنگی آموزش - ۹۷ با تغییر)

- شکل‌گیری فرصت جدید برای جهان غرب جهت عبور از بحران‌های معرفتی و معنوی
- شکل‌گیری براساس آرمان‌ها و ارزش‌های مدرن پس از رنسانس
- الگوی جنبش‌ها و انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم
- درون فرهنگ غرب قرار گرفتن به دلیل سکولاربودن

- ۱) انقلاب اسلامی ایران - انقلاب اکتبر روسیه - انقلاب فرانسه - انقلاب‌های آزادی‌بخش
  - ۲) انقلاب اکتبر روسیه - انقلاب فرانسه - انقلاب‌های مدرن - انقلاب اکتبر روسیه
  - ۳) انقلاب اسلامی ایران - انقلاب فرانسه - انقلاب‌های مدرن - انقلاب اکتبر روسیه
  - ۴) انقلاب‌های آزادی‌بخش - انقلاب اکتبر روسیه - انقلاب فرانسه - انقلاب‌های آزادی‌بخش
- ۹۱۸- امور مطرح‌شده زیر به ترتیب، پیامد چیست؟

- تضعیف موقعیت گروه‌های فلسطینی

- سلسله جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹

- سازمان‌یابی جوامع اسلامی بر مدار فقاقت و عدالت

- ۱) به رسمیت شناختن اسرائیل توسط دولت مصر - شکل‌گیری انتفاضه - انقلاب اسلامی ایران
  - ۲) امضای قرارداد کمپ دیوید توسط انورسادات - انقلاب اسلامی ایران - تحقق بیداری اسلامی در جوامع اسلامی
  - ۳) سازش برخی کشورهای اسلامی با دولت اسرائیل - انقلاب اسلامی ایران - حکومت آرمانی شیعی
  - ۴) تقابل بلوک شرق و غرب - شکل‌گیری انتفاضه - تشکیل یک دولت واحد برای تمامی جوامع اسلامی
- ۹۱۹- انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی، ..... را به عنوان مسئله جهان اسلام مطرح می‌کرد. بازگشت به اسلام، اولاً ..... را در باور مسلمانان، مخدوش کرد؛ ثانیاً ..... را از موضع اعتقاد اسلامی و با تکیه بر ایمان به خداوند و قدرت الهی آغاز کرد.

۱) مسئله فلسطین - قدرت سیاسی و اقتصادی دولت‌های استعماری - مبارزه با صهیونیسم

۲) تشکیل حکومت اسلامی - نظام‌های لیبرال دموکراسی - مبارزه با نظام سرمایه‌داری

۳) مسئله اسرائیل - مشروعیت قرارداد کمپ دیوید - مقاومت در برابر صهیونیسم

۴) بیداری اسلامی ملت‌های مسلمان - آرمان‌های بعد از رنسانس - بیداری اسلامی

۹۲۰- موارد زیر به ترتیب، با چه مفاهیمی ارتباط دارند؟

«معرفی اسلام به عنوان پدیده‌ای عربی - شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد - مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران»

۱) گروه‌های ناسیونالیستی فلسطینی - نظریه پایان تاریخ فوکویاما - جنبش‌های مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹

۲) گروه‌های مارکسیستی فلسطینی - نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون - مخدوش شدن قرارداد کمپ دیوید

۳) گروه‌های ناسیونالیستی فلسطینی - نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون - به رسمیت شناخته‌شدن رژیم غاصب اسرائیل توسط کشورهای اسلامی

۴) گروه‌های مارکسیستی فلسطینی - نظریه مرکز و پیرامون - تثبیت موقعیت فرهنگی جهان اسلام

۹۲۱- به ترتیب، مصادیق «الف»، «ب» و «پ» کدام‌اند؟

عملکرد یا دیدگاه	افراد یا جریان‌ها
«الف»	دولتمردان آمریکا
تقلیدی از انقلاب‌های مدرن	«پ»
تشکیل جبهه پایداری و	«ب»
مقاومت در برابر اسرائیل	

۱) انقلاب اسلامی را با موازین فرهنگ غرب می‌سنجیدند. - کشورهای اسلامی وابسته به بلوک غرب - بهار عربی در کشورهای اسلامی

۲) انقلاب اسلامی به دلیل این‌که ارتباطی با بلوک شرق برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت. - کشورهای اسلامی زیر نفوذ بلوک شرق - جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم

۳) فرصت جدیدی را برای جهان غرب، جهت عبور از بحران‌های معرفتی و معنوی آن پدید آوردند. - گروه‌های مارکسیستی فلسطینی - انقلاب اکتبر روسیه

۴) دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت شناختند و در جهت سازش با آن گام برداشتند. - گروه‌های ناسیونالیستی فلسطینی - انقلاب‌های آزادی‌بخش در کشورهای اسلامی

۹۲۲- چند مورد از عبارات‌های زیر در رابطه با تأثیرات انقلاب اسلامی ایران بر جهان اسلام نادرست است؟
 (کانون فرهنگی آموزش - ۹۷)
 - انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی، مسئله اسرائیل را به عنوان مسئله جهان اسلام مطرح می‌کند.
 - مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران آغاز مقاومت در برابر صهیونیسم از موضع اعتقاد اسلامی و با تکیه بر ایمان به خداوند و قدرت الهی است.
 - حرکت جوامع اسلامی به سوی نظامی که بر مدار فقاقت و عدالت سازمان یافته است معلول تحقق بیداری اسلامی است.
 - امروزه بیداری اسلامی، حاصل انتقال بیداری از سطح مردم و فرهنگ عمومی به نخبگان جهان اسلام است.
 (۱) سه (۲) چهار (۳) دو (۴) یک

۹۲۳- به ترتیب، عبارات‌های کدام‌یک از گزینه‌های زیر در مورد پیامدهای انقلاب اسلامی ایران درست نیست، اما در رابطه با دیدگاه نظریه‌پردازان غربی درست است؟

(۱) انقلاب اسلامی ایران که مستقل از ارزش‌ها و آرمان‌های جهان غرب شکل گرفت، شاهدی گویا برای حضور تاریخ‌ساز فرهنگ‌های غیرغربی بود. - فوکویاما، نظام لیبرال دموکراسی را محصول نهایی تاریخ بشر می‌داند که برای آن جایگزین بهتر و مناسب‌تری قابل تصور نیست.
 (۲) انقلاب اسلامی در شکل‌گیری یا گسترش اندیشه‌های پسامدرن، به وجود آمدن رویکرد دینی و معنوی به زندگی اجتماعی در جوامع غربی و حفظ اعتبار، ارزش‌ها و آرمان‌های بعد از رنسانس، مؤثر بود. - نظریه جنگ تمدن‌ها، ضمن اعتراف به شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی، با طرح دیگر تمدن‌ها در عرض تمدن اسلامی، جایگاه برجسته و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را گوشزد می‌کند.
 (۳) انقلاب اسلامی ایران راه نوینی را فرا روی کشورهای جهان سوم قرار داد. این مسیر جدید، موقعیت استوار دو قطب سیاسی قرن بیستم را در هم ریخت و قطب‌بندی جدیدی را به جهان تحمیل کرد. - با طرح نظریه جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانه جهان غرب نسبت به جنبش‌های اسلامی توجیه می‌شد و از این طریق، هراسی که پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک غرب وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌گشت.
 (۴) بحران‌های عمیق معرفتی و معنوی جهان غرب با انقلاب اسلامی و شکل‌گیری جنبش‌های اسلامی فرصت بروز و ظهور نیافتند. - فوکویاما با ارائه نظریه پایان تاریخ، فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق و غلبه نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی و سیاسی بشر می‌پندارد.

۹۲۴- به ترتیب، مقاومت انقلاب اسلامی ایران در دهه نخست پیدایش آن نشانگر چه بود؟ موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی آن بر کدام نظریه خط بطلان کشید؟ انقلاب اسلامی در شکل‌گیری کدام نظریه‌ها در جهان غرب مؤثر بود؟

(۱) تأثیر دین و معنویت در عرصه فرهنگ عمومی - نظریه مارکسیسم - نظریه‌های ناظر به بحران‌های معرفتی و معنوی
 (۲) وجود فرهنگ‌هایی مستقل از فرهنگ غرب - نظریه لیبرالیسم - نظریه‌های ضد نظام سرمایه‌داری
 (۳) تثبیت موقعیت جهان اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی - نظریه پایان تاریخ فوکویاما - نظریه‌های افول سکولاریسم
 (۴) بلوک شرق تنها رقیب بلوک غرب نیست. - نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون - نظریه‌های پساسکولاریسم

۹۲۵- به ترتیب، هر کدام از ویژگی‌های زیر متعلق به کدام انقلاب است؟

«رویکرد چپ و سوسیالیستی - تقلیدی از انقلاب‌های مدرن - ایجاد فرصتی جدید برای جهان غرب، جهت عبور از بحران‌های معرفتی و معنوی»
 (۱) انقلاب روسیه - انقلاب‌های اخیر مردم در کشورهای عربی - انقلاب فرانسه
 (۲) انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم - سلسله انقلاب‌های ۱۸۳۰ و ۱۸۴۸ میلادی اروپا - انقلاب فرانسه
 (۳) انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ م. روسیه - انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم - انقلاب اسلامی
 (۴) سلسله انقلاب‌های ۱۸۳۰ و ۱۸۴۸ میلادی اروپا - انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم - انقلاب اسلامی

۹۲۶- به ترتیب، کدام عبارت در مورد «نظریه فوکویاما» و «نظریه جنگ تمدن‌ها» درست نیست؟

(۱) کشورهای کمونیستی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود به دنبال آن بودند تا فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا کنند و نظریه پایان تاریخ فوکویاما، همین معنا را القا می‌کند. - نظریه جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی توجیه می‌کند و از این طریق، هراسی را که پس از جنگ جهانی اول، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌کند.
 (۲) فوکویاما فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق و غلبه نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی و سیاسی بشر می‌پندارد. - نظریه جنگ تمدن‌ها، ضمن اعتراف به شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی، با طرح دیگر تمدن‌ها در طول تمدن اسلامی، جایگاه برجسته و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت.
 (۳) از نظر فوکویاما، نظام لیبرال دموکراسی، محصول نهایی تاریخ بشر تلقی می‌شود که برای آن جایگزین بهتر و مناسب‌تری قابل تصور نیست. - نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی توجیه می‌کند.
 (۴) فوکویاما فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق و غلبه نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی و سیاسی بشر می‌پندارد. - از نظر هانتینگتون، منشأ اصلی درگیری‌ها در جهان، عامل فرهنگی است و در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

۹۲۷- هر یک از موارد «استفاده از سلاح‌های روسی»، «پذیرش اسلام به عنوان پدیده‌ای عربی» و «شکل‌گیری انتفاضه» به ترتیب با کدام مفاهیم ارتباط دارند؟

(۱) گرم‌شدن بازار فروش اسلحه در منطقه - مارکسیسم - از پیامدهای نظریه جنگ تمدن‌ها
 (۲) تقابل بلوک شرق و غرب در جریان فلسطین - ناسیونالیسم - از پیامدهای انقلاب اسلامی
 (۳) تجهیز دولت اسرائیل با تسلیحات و حمایت‌های مالی آشکار - ناسیونالیسم - از پیامدهای نظریه فوکویاما
 (۴) حمایت بلوک شرق از نیروهای مبارز فلسطینی - مارکسیسم - از پیامدهای نامه امام خمینی به گورباچف

(کانون فرهنگی آموزش - ۹۷)

۹۲۸- در جهان دوقطبی قرن بیستم، انقلاب اسلامی ایران از آن جهت که .....، اهمیت می‌یافت؛ اما چون ..... از اهمیت آن کاسته می‌شد. دولت‌های غربی تلاش می‌کردند تا انقلاب‌های اخیر مردم در کشورهای عربی را بخشی از فرایند غربی‌شدن کشورهای عربی معرفی کنند و به همین دلیل آن را ..... نامیدند.

۱) وابسته به بلوک غرب نبود - وابسته به بلوک شرق بود - جنبش دموکراسی خواهی

۲) وابسته به بلوک شرق نبود - وابسته به بلوک غرب بود - جنبش دموکراسی خواهی

۳) یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب را هدف قرار داده بود - به بلوک شرق وابسته نبود - بهار عربی

۴) یک نظام سیاسی وابسته به بلوک شرق را هدف قرار داده بود - به بلوک غرب وابسته نبود - بهار عربی

۹۲۹- از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب ایران به چه دلیلی توان مقاومت و تداوم نداشت و سرانجام آن چه بود؟ فرهنگ‌هایی که در دوره استعمار، مقهور جوامع غربی شده بودند، راه حل چالش‌های خود را در چه می‌دیدند؟

۱) ارتباطی با بلوک غرب برقرار نمی‌کرد، دست نیاز به سوی بلوک شرق دراز می‌کرد - استفاده از اندیشه‌ها و نظریه‌های مارکسیستی و سوسیالیستی

۲) ضعف قدرت نظامی و اقتصادی، وابستگی اقتصادی به کشورهای توسعه‌یافته - الگوپذیری از کشورهای توسعه‌یافته

۳) کم توسعه‌یافتگی جامعه ایران، شکست انقلاب اسلامی - استفاده از نظریه‌ها و مکاتب غربی

۴) با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد، دست نیاز به سوی بلوک غرب دراز می‌کرد. - پیوستن به جوامع غربی

۹۳۰- به ترتیب، کدام شخصیت عرب، طی قرارداد کمپ دیوید، اسرائیل را به رسمیت شناخت؟ این مسئله چه پیامدی داشت؟ - امام خمینی (ره) در وصیتنامه خود، چه آینده‌ای را برای کشورهای مسلمان ترسیم کرده بود؟

۱) جمال عبدالناصر، موجب مخدوش شدن مشروعیت اسرائیل در منطقه گردید. - شکل‌گیری جنبش‌ها و حرکت‌های اسلامی در این کشورها

۲) انورسادات، منجر به تضعیف موقعیت گروه‌های فلسطینی گردید. - تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل

۳) یاسر عرفات، باعث شکل‌گیری جنبش‌ها و حرکت‌های اسلامی در کشورهای اسلامی شد. - بیداری اسلامی

۴) جمال عبدالناصر، آغاز مقاومت گسترده و فراگیر جهان اسلام در مقابل صهیونیسم - تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل

۹۳۱- به ترتیب «جنگ عراق»، «ایجاد جریان‌های تروریستی وهابی» و «حمایت از اسلام آمریکایی»، مصادیق کدام شیوه دنیای غرب برای مقابله با حرکت مستقلی است که در جهان اسلام صورت می‌گیرد؟

(کانون فرهنگی آموزش - ۹۷)

۱) مقابله نظامی و سیاسی - ایجاد اختلافات فرقه‌ای - تبلیغ معنویت‌های کاذب

۲) تصویرسازی خشن از فرهنگ اسلامی - ایجاد اختلافات فرقه‌ای - تبلیغ معنویت‌های کاذب

۳) حضور مستقیم - تصویرسازی غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی - تفسیرهای سکولار از اسلام

۴) ایجاد اختلافات فرقه‌ای - تبلیغ معنویت‌های کاذب - تصویرسازی خشن از فرهنگ اسلامی

۹۳۲- در رابطه با دلایل اقدامات جهان غرب در مقابله با حرکت‌های اجتماعی جهان اسلام، کدام یک درست نیست؟

۱) مقاومت انقلاب اسلامی ایران در قبال غرب، موقعیت بلوک شرق را به عنوان تنها رقیب بلوک غرب تقویت کرد.

۲) اقتصاد و سیاست جهان غرب در شرایط فعلی که ابعاد جهانی پیدا کرده، نیازمند مناطق پیرامونی است.

۳) انباشت ثروت جهان در دست جمعی اندک تنها با فقر و وابستگی اقتصادی و سیاسی انبوه آدمیان امکان‌پذیر است.

۴) دنیای غرب برای رفع نیازهای اقتصادی و سیاسی ناگزیر است با حرکت‌های اجتماعی مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته، مقابله کند.

۹۳۳- در کدام گزینه میان عبارت‌ها ارتباط درستی وجود ندارد؟

۱) فلسطین یکی از عرصه‌های تقابل بلوک شرق و غرب شده بود. ← دولت اسرائیل با حمایت‌های مالی و تسلیحاتی آمریکا و کشورهای اروپایی وابسته به بلوک غرب تجهیز می‌شد و جبهه مقابل با سلاح‌های روسی می‌جنگید.

۲) اگر بیداری اسلامی در جوامع اسلامی تحقق پیدا کند، این جوامع به سوی نظامی حرکت خواهند کرد که فارغ از قدرت‌های قومی و قبیله‌ای بر مدار فقاقت و عدالت سازمان می‌یابد. ← امام خمینی (ره) تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل را برای آینده کشورهای مسلمان ترسیم می‌کردند.

۳) بحران‌های عمیق معرفتی و معنوی جهان غرب با انقلاب اسلامی و شکل‌گیری جنبش‌های اسلامی فرصت بروز و ظهور یافتند. ← انقلاب اسلامی در شکل‌گیری یا گسترش اندیشه‌های پسامدرن، به وجود آمدن رویکرد دینی و معنوی به زندگی اجتماعی در جوامع غربی، از دست رفتن اعتبار، ارزش‌ها و آرمان‌های بعد از رنسانس و شکل‌گیری نظریه‌های افول سکولاریسم مؤثر بود.

۴) با قبول حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام از سوی برخی از نظریه‌پردازان غربی نظریه «جنگ تمدن‌ها» مطرح شد. ← کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازان خود به دنبال آن بودند تا فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا کنند.

(ترکیبی درس‌های ۱۲ و ۱۵)

۹۳۴- به ترتیب، هر یک از موارد زیر با چه مفاهیمی ارتباط دارند؟

«پر کردن خلأ معنوی فرهنگ غرب - سازماندهی و شکل‌دهی جریان‌های تروریستی وهابی - شکل‌گیری اسلام‌هراسی در جهان غرب»

۱) تصویرسازی خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی - ایجاد اختلافات فرقه‌ای و مذهبی برای تضعیف جهان اسلام - نظریه جنگ تمدن‌ها

۲) تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار در کشورهای غربی - تصویرسازی خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی - نظریه جنگ تمدن‌ها

۳) تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی - ایجاد اختلافات فرقه‌ای و مذهبی برای تضعیف جهان اسلام - نظریه پایان تاریخ فوکویاما

۴) افول سکولاریسم - مدیریت جنگ رسانه‌ای همه‌جانبه در برابر حرکت فرهنگی جهان اسلام - نظریه پایان تاریخ فوکویاما

۹۳۵- به ترتیب، دولت‌های استعمارگر غربی به کمک چه کسانی توانستند از موفقیت بیدارگران اسلامی جلوگیری کنند؟ کدام گروه، جنبش‌هایی را برای اصلاح رفتار حاکمان و ساختار حکومت قاجار به وجود آوردند؟ کدام انقلاب در شکل‌گیری نظریه‌های افول سکولاریسم مؤثر بود؟ و یکی از نخستین تلاش‌هایی که جهان غرب برای مقابله با انقلاب اسلامی ایران انجام داد، چه بود؟

(ترکیبی درس‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۵)

- (۱) حاکمان سکولار کشورهای اسلامی - عالمان شیعی - انقلاب اسلامی ایران - تحریم اقتصادی
- (۲) روشنفکران غرب‌گرا - بیدارگران و منورالفکران - انقلاب‌های کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ - مدیریت جنگ رسانه‌ای
- (۳) منورالفکران غرب‌گرا - نخستین بیدارگران اسلامی - انقلاب اسلامی ایران - کودتای نوژه
- (۴) روشنفکران چپ - منورالفکران غرب‌گرا - انقلاب روسیه - جنگ تحمیلی

(ترکیبی درس‌های ۹، ۱۲ و ۱۵)

۹۳۶- عبارتهای زیر را به ترتیب از جهت درست و غلط بودن مشخص نمایید.

- مارکسیسم، ناظر به اندیشه‌های اقتصادی مارکس است.

- در دامان کشورهای سوسیالیستی، طبقه جدیدی شکل گرفت که براساس قدرت سازمان می‌یافت.

- در نیمه دوم قرن بیستم، آشکار شد که علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.

- بیداری اسلامی، تغییر موقعیت ملت‌ها و کشورهای پیرامونی در نظام جهانی سلطه را هدف نهایی خویش می‌بیند.

(۱) ص - غ - غ - ص (۲) غ - ص - ص - غ (۳) ص - ص - غ - ص (۴) غ - غ - ص - غ

(ترکیبی درس‌های ۱۴ و ۱۵)

۹۳۷- پاسخ سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- امام خمینی علیه السلام در نامه خود به گورباچف (صدر هیئت رئیسه اتحاد جماهیر شوروی) چه رویدادی را پیش‌بینی کرد؟

- از نظر نسل اول روشنفکران، مسائل جهان اسلام از نوع چه مشکلاتی بود؟

- در آغاز انقلاب اسلامی، شاه تحت حمایت کدام دولت‌ها یا بلوک بود؟

(۱) بیداری اسلامی - از نوع مشکلاتی که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود - دولت‌های غربی و شرقی

(۲) فروپاشی بلوک شرق - از نوع مشکلاتی که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود - دولت‌های غربی

(۳) بهار عربی - از نوع مشکلاتی که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود - بلوک غرب

(۴) فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی - از نوع مشکلاتی که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود - بلوک شرق

۹۳۸- به ترتیب، برخورد کشورهای که زیر نفوذ بلوک غرب بودند و آن‌ها که زیر نفوذ بلوک شرق بودند با مسئله فلسطین چگونه بود؟ (سراسری ۹۲- با انگی تغییر)

(۱) در جهت سازش با دولت اسرائیل گام برمی‌داشتند و جبهه پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند. - دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و گروه‌های مبارز فلسطینی با آن‌ها مقابله می‌کردند.

(۲) دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و جایگاهی برای باورها و اعتقادات دینی قائل نبودند. - در جهت سازش با اسرائیل عمل می‌کردند.

(۳) دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و یا با آن سازش می‌کردند. - جبهه پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند.

(۴) با تسلیحات و حمایت‌های مالی آشکار به تجهیز دولت اسرائیل می‌پرداختند و گروه‌های مبارز فلسطینی با آن‌ها سازش می‌کردند. - جبهه پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند.

۹۳۹- رویکردهایی که دولتمردان و روشنفکران جهان اسلام قبل از انقلاب اسلامی ایران، از طریق آن‌ها مسائل و مشکلات جوامع خود را

(فارج کشور ۹۲)

می‌دیدند، کدام است؟

(۱) الف - مسائل جهان اسلام، از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی برای رسیدن به جوامع غربی پیش آمده بود. ب - این مسائل از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود.

(۲) الف - دور شدن از هویت اسلامی و عدم تلاش برای تأمین حقوق از دست رفته امت اسلامی بخشی از مشکلات بود. ب - این مسائل از نوع مشکلاتی بود که نظام مارکسیستی و سوسیالیستی به وجود آورده بود.

(۳) الف - مشکلات به وجود آمده ناشی از نفوذ اندیشه‌های ناسیونالیستی و مارکسیستی به این جوامع بوده است. ب - این مسائل از نوع مشکلاتی بود که نظام لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود.

(۴) الف - مسائل جهان اسلام، از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود. ب - این مسائل از نوع مشکلاتی بود که نظام مارکسیستی و سوسیالیستی به وجود آورده بود.

(فارج کشور ۹۲ با انگی تغییر - ترکیبی درس‌های ۱۰ و ۱۵)

۹۴۰- کدام یک در رابطه با نظریه جنگ تمدن‌ها صحیح نیست؟

(۱) این نظریه به شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی اعتراف می‌کند و دیگر تمدن‌ها را در عرض تمدن اسلامی طرح می‌کند. - این نظریه عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در قبال مقاومت‌های کشورهای غیرغربی توجیه می‌کند.

(۲) با طرح دیگر تمدن‌ها در عرض تمدن اسلامی، جایگاه برجسته و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت. - هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌گرداند.

(۳) از این طریق، هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم نسبت به بلوک غرب وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌گرداند. - عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در قبال مقاومت‌های کشورهای غیرغربی توجیه می‌کند.

(۴) رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی توجیه می‌کند. - این نظریه به شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی اعتراف می‌کند و دیگر تمدن‌ها را در عرض تمدن اسلامی مطرح می‌کند.

۹۴۱- نحوه شکل‌گیری سه انقلاب «فرانسه، اسلامی و روسیه» به ترتیب چگونه بود؟

- (۱) با رویکرد چپ و سوسیالیستی و با خصلت سکولار و دنیوی خود در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشنگری مدرن عمل می‌کرد. - عدم وابستگی به بلوک شرق موجب کاستن از اهمیت انقلاب اسلامی شده بود. - با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند.
- (۲) با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند. - از متن آرمان‌های معنوی و توحیدی جهان اسلام برای حفظ هویت اسلامی و تأمین حقوق از دست رفته امت اسلامی شکل گرفت. - به دلیل سکولاربودن خود، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.
- (۳) با خصلت سکولار خود در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشنگری مدرن عمل می‌کرد. - نخستین انقلابی نبود که بعد از انقلاب فرانسه شکل می‌گرفت. - با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند.
- (۴) با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند. - با هدف قراردادن نظام سیاسی وابسته به بلوک شرق و غرب، پدید آمد. - با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل گرفت.

۹۴۲- انقلاب فرانسه ..... انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ م. روسیه با دیگر انقلاب‌های اروپایی به دلیل ..... تفاوت داشت، ولی به دلیل .....

- (۱) با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند - رویکرد چپ و سوسیالیستی - سکولاربودن، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.
- (۲) با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند - رویکرد ضدسرمایه‌داری و لیبرالیستی - سکولاربودن در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشنگری مدرن عمل نمی‌کرد.
- (۳) در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشنگری مدرن عمل می‌کرد - رویکرد چپ و سوسیالیستی - رویکردهای ناسیونالیستی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند.
- (۴) با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف در حاشیه فلسفه‌های غربی شکل گرفت - رویکرد ضدسرمایه‌داری و لیبرالیستی - رویکرد چپ و سوسیالیستی خود در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشنگری مدرن عمل می‌کرد.

۹۴۳- این اتفاقات به ترتیب، به کدام جریان تاریخی مربوط می‌شوند؟

«ایجاد رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌زده»، «به رسمیت شناخته‌شدن اسرائیل توسط مصر» و «شکل‌گیری دولت‌هایی که به طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام می‌کردند.»

- (۱) قرارگرفتن در موضع مقاومت منفی - پس از تصویب قرارداد کمپ دیوید - فروریختن حاکمیت کلیسا
- (۲) اوج‌گیری جریان عدالتخانه - قتل انورسادات توسط اسلام‌خواهان مصر - ظهور لیبرالیسم
- (۳) حضور قدرت‌های استعماری - بعد از انقلاب اسلامی ایران - پس از رنسانس
- (۴) انقلاب مشروطه - بعد از مرگ جمال عبدالناصر - انقلاب فرانسه

۹۴۴- به ترتیب، دیدگاه گروه‌های ناسیونالیستی و مارکسیستی فلسطینی چگونه بود؟

- (۱) جایگاهی برای باورها و اعتقادات دینی و معنوی قائل نبودند. - اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.
- (۲) اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند. - جایگاهی برای باورها و اعتقادات دینی و معنوی قائل نبودند.
- (۳) با سلاح‌های روسی می‌جنگیدند و جایگاهی برای باورها و اعتقادات دینی قائل نبودند. - اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند و از حمایت‌های مالی آمریکا و انگلستان بهره می‌بردند.
- (۴) در جهت سازش با اسرائیل گام برمی‌داشتند و از موضع قوم‌گرایی عربی به اسلام می‌نگریستند. - جبهه پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند و اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.

۹۴۵- این اتفاقات به ترتیب، به کدام جریان تاریخی مربوط می‌شوند؟

- «شکل‌گیری انتفاضه و جنبش‌های جدید اسلامی در فلسطین»، «پدیدآیی دولت - ملت‌های جدید» و «استفاده از بمب اتم برای اولین بار»
- (۱) پس از قرارداد کمپ دیوید - ظهور لیبرالیسم - جنگ جهانی اول
  - (۲) تشکیل جبهه نجات اسلامی - پس از رنسانس - جنگ جهانی دوم
  - (۳) انقلاب اسلامی و بازگشت به اسلام - انقلاب فرانسه - جنگ جهانی دوم
  - (۴) قتل انورسادات توسط اسلام‌خواهان مصر - فروریختن حاکمیت کلیسا - جنگ جهانی اول

۹۴۶- به ترتیب، مصداق‌های «الف»، «ب» و «پ» کدام‌اند؟

- (۱) انقلاب‌های آزادی‌بخش - استبداد استعماری - تشکیل جبهه مقاومت و پایداری در مقابل اسرائیل
- (۲) بیدارگران اسلامی - ایجاد ساختارهای اجتماعی استعماری جدید - جذب گروه‌های مبارز فلسطینی
- (۳) جنبش‌های زیر نفوذ بلوک شرق - حذف ساختارهای اجتماعی پیشین - به رسمیت شناختن اسرائیل غاصب

(۴) حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان - در هم ریختن نظم پیشین - تلاش در جهت حذف سلطه سیاسی غرب

(داخل کشور ۹۳)

(خارج کشور ۹۳)

(خارج کشور ۹۴ - ترکیبی درس‌های ۷، ۱۳ و ۱۵)

(سراسری ۹۴ با تغییر)

(سراسری ۹۴ - ترکیبی درس‌های ۷، ۱۰ و ۱۵)

(خارج کشور ۹۵ - ترکیبی درس‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۵)

عملکرد	افراد و جریان‌ها
«پ»	کشورهای زیر نفوذ بلوک شرق
حذف کارگزاران مستقیم غرب	«الف»
«ب»	منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی

(سراسری ۹۶ - ترکیبی درس‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۵)

۹۴۷- علت پیدایش هر یک از موارد ذیل، به ترتیب، کدام است؟

- رونق بازار معنویت‌های کاذب

- از دست رفتن اعتبار جهانی ارزش‌ها و آرمان‌های بعد از رنسانس

- روی آوردن غرب‌زدگان جوامع اسلامی به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی

(۱) اقبال به معنویت - بیداری اسلامی - پیدایش و رشد برخی از نهضت‌های جدید دینی

(۲) روشنگری مدرن - انقلاب اکتبر روسیه - مرعوب قدرت سیاسی و اقتصادی غرب شدن

(۳) بحران فرهنگی - حرکت انقلابی مارکس - قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان

(۴) افول سکولاریسم - انقلاب اسلامی - فروپاشی بلوک شرق و از بین رفتن جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهانی

۹۴۸- به ترتیب، عبارت درست در مورد ویژگی انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم و انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ م. روسیه کدام است؟ (سراسری ۹۶ - با اندکی تغییر)

(۱) این انقلاب‌ها جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند. - دفاع از محرومان و مستضعفان جهان را وظیفه خود می‌دانست.

(۲) تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بودند. - به دلیل سکولاربودن، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.

(۳) نخستین انقلاب‌هایی بودند که بعد از انقلاب فرانسه شکل گرفتند. - تعدادی از گروه‌های مبارز هویت مارکسیستی و تعدادی دیگر اندیشه‌های ناسیونالیستی داشتند.

(۴) در چارچوب نظریه‌هایی شکل می‌گرفتند که برای حل مسائل و بحران‌های جهان غرب به وجود آمده بودند. - با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند.

۹۴۹- علت پیدایش هر یک از موارد ذیل، به ترتیب، کدام است؟ (فارج کشور ۹۶ با تغییر - ترکیبی درس‌های ۵، ۱۲ و ۱۵)

- گسترش اندیشه‌های پسامدرن

- اختصاص همه ظرفیت‌های وجودی انسان به آرمان‌ها و اهداف دنیوی و این جهانی

- پوچ‌گرایی

(۱) انقلاب اسلامی - سکولاریسم - اومانیزم

(۲) انقلاب اکتبر روسیه - از بین رفتن جاذبه‌های روشنفکری چپ - گریز از سکولاریسم

(۳) حرکت انقلابی مارکس - غلبه سکولاریسم بر فرهنگ غرب - سکولاریسم و دنیوی‌گرایی

(۴) بیداری اسلامی - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی جهان - روشنگری

۹۵۰- مصداق‌های «الف»، «ب» و «پ» به ترتیب، کدام‌اند؟ (دافل کشور ۹۵)

عملکرد	افراد و جریان‌ها
«پ»	حکومت منورالفکران غرب‌گرا
«الف»	حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان
تشکیل جبهه مقاومت و پایداری در مقابل اسرائیل	«ب»

(۱) حذف ساختارهای اجتماعی پیشین - کشورهای زیر نفوذ بلوک شرق - استبداد استعماری در کشورهای اسلامی

(۲) ایجاد ساختارهای اجتماعی جدید - جریان‌های روشنفکری چپ - موفق شدن در مقابله با استعمار

(۳) تشکیل جبهه مقاومت و پایداری - بیدارگران اسلامی - حذف ساختارهای اجتماعی پیشین

(۴) حفظ پوشش دینی - گروه‌های مبارز فلسطینی - رسیدن به جایگاه کشورهای غربی

۹۵۱- به ترتیب، هر یک از موارد زیر پس از کدام واقعه تاریخی تحقق یافته است؟ (فارج کشور ۹۷ - ترکیبی درس‌های ۶، ۱۰ و ۱۵)

- تشکیل جبهه نجات اسلامی الجزایر

- فروریختن اقتدار کلیسا

- نظریه کنت در باب عدم وقوع جنگ

(۱) قتل انورسادات - رنسانس - جنگ دوم جهانی

(۲) انقلاب اسلامی - جنگ‌های صلیبی - انقلاب صنعتی

(۳) شکل‌گیری جهاد اسلامی افغانستان - ظهور لیبرالیسم - انقلاب فرانسه

(۴) شکل‌گیری انتفاضه - ظهور پروتستانتیسم - جنگ جهانی اول

۹۵۲- به ترتیب مصادیق «الف»، «ب» و «پ» کدام است؟ (فارج کشور ۹۷ - ترکیبی درس‌های ۹ و ۱۵)

نظریه	شرایط اجتماعی
نقد لیبرالیسم اقتصادی	«پ»
نفی حق حیات مستمندان	«ب»
«الف»	فروپاشی بلوک شرق

(۱) شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی تمدنی - لیبرالیسم اولیه - پیدایش طبقه جدید

(۲) غلبه نظام لیبرال دموکراسی - انقلاب صنعتی - از بین رفتن آزادی افراد

(۳) پایان تاریخ - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - توسعه سرمایه‌داری

(۴) جنگ تمدن‌ها - تضعیف سازوکار دموکراسی - گسترش مالکیت خصوصی

۹۱۳-گزینه ۳» از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی ایران به دلیل این‌که ارتباطی با بلوک شرق برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت، نمی‌توانست تداوم یابد و دیر یا زود، بار دیگر، دست‌نیز به سوی بلوک غرب (نه شرق) دراز می‌کرد.

۹۱۴-گزینه ۲» در جهان دوقطبی قرن بیستم، هویت جنبش‌ها، انقلاب‌ها و کشورها براساس جایگاه و اهمیتشان برای یکی از دو قطب جهان (بلوک شرق و بلوک غرب) شناسایی می‌شد. موضع کشورهای وابسته به بلوک غرب در قبال مسئله فلسطین ← به رسمیت شناختن دولت اسرائیل یا گام‌برداشتن در جهت سازش با آن گروه‌های فلسطینی‌مارکسیستی جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند.

۹۱۵-گزینه ۱» عبارت اول نادرست است. انقلاب اسلامی ایران از منظر دینی و فرهنگی (نه اقتصادی) به شناخت بحران و چالش‌های جهان اسلام پرداخت.

عبارت چهارم نادرست است. انقلاب اسلامی با آن‌که در ایران رخ داد و از ذخایر معرفتی شیعی استفاده کرد، آرمان‌ها، ارزش‌ها و رسالت خود را به حل چالش‌های جامعه ایران یا شیعیان جهان محدود نکرد.

۹۱۶-گزینۀ «۴» وجه مشترک انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ روسیه و سایر انقلاب‌های اروپایی ← همهٔ این انقلاب‌ها، خصلت سکولار داشتند. تفاوت انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ روسیه و سایر انقلاب‌های اروپایی ← انقلاب روسیه، رویکرد چپ و سوسیالیستی داشت، ولی سایر انقلاب‌های اروپایی، لیبرالیستی بودند.

الگوی رفتاری انقلاب اسلامی ایران ← فقه اجتماعی و سیاسی شیعی گروه‌های مبارز فلسطینی ناگزیر به بلوک شرق پیوستند.

۹۱۷-گزینۀ «۳» انقلاب اسلامی ایران با بازگشت به هویت اسلامی، فرصت جدیدی را برای جهان غرب، جهت حل بحران‌های معرفتی و معنوی آن پدید آورد.

انقلاب فرانسه در سال ۱۷۸۹ م. با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بود.

انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بودند (و از آن‌ها الگو می‌گرفتند).

انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ م. روسیه به دلیل سکولاربودن، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.

۹۱۸-گزینۀ «۲» امضای قرارداد کمپ دیوید و به رسمیت شناختن اسرائیل توسط دولت مصر در زمان انورسادات موجب تضعیف موقعیت گروه‌های فلسطینی گردید.

انقلاب اسلامی ایران ← شکل‌گیری سلسله جنبش‌ها و انقلاب‌های گستردهٔ مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ ه. ش.

تحقق بیداری اسلامی ← سازمان‌یابی جوامع اسلامی بر مدار فقاقت و عدالت

۹۱۹-گزینۀ «۳» انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی، مسئلهٔ اسرائیل را به عنوان مسئلهٔ جهان اسلام مطرح می‌کرد. بازگشت به اسلام اولاً، مشروعیت قرارداد کمپ دیوید را در باور مسلمانان مخدوش کرد. ثانیاً، مقاومت در برابر صهیونیسم را از موضع اعتقاد اسلامی و با تکیه بر ایمان به خداوند و قدرت الهی آغاز کرد.

۹۲۰-گزینۀ «۱» گروه‌های ناسیونالیستی فلسطینی، اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.

کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود، فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کردند. نظریهٔ پایان تاریخ فوکویاما نیز همین معنا را القا می‌کرد.

مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران ← سلسله انقلاب‌ها و جنبش‌های گستردهٔ مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ ه. ش.

۹۲۱-گزینۀ «۲» از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی به دلیل این‌که با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت، آن‌ها انقلاب اسلامی را با موازین فرهنگ غرب می‌سنجیدند.

کشورهای اسلامی وابسته به بلوک شرق (در مقابله با اسرائیل) تشکیل جبههٔ پایداری و مقاومت دادند.

جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بودند.

۹۲۲-گزینۀ «۳» بررسی عبارت‌های نادرست:

مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام، سلسله جنبش‌ها و انقلاب‌های گستردهٔ مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ ه. ش. است. امروزه بیداری اسلامی، حاصل انتقال بیداری از سطح نخبگان به متن مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام است (نه برعکس).

۹۲۳-گزینۀ «۴» نادرست - درست؛ بحران‌های عمیق معرفتی و معنوی جهان غرب و چالش‌های مربوط به آن با انقلاب اسلامی و شکل‌گیری جنبش‌های اسلامی فرصت بروز و ظهور یافتند.

بررسی سایرگزینهنها: گزینۀ (۱): درست - درست / گزینۀ (۲): نادرست - نادرست؛ انقلاب اسلامی در شکل‌گیری یا گسترش اندیشه‌های پسامدرن،

به وجود آمدن رویکرد دینی و معنوی به زندگی اجتماعی در جوامع غربی و از دست رفتن (نه حفظ) اعتبار، ارزش‌ها و آرمان‌های بعد از رنسانس، مؤثر بود. - نظریهٔ جنگ تمدن‌ها، ضمن اعتراف به شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی، با طرح دیگر تمدن‌ها در عرض تمدن اسلامی، جایگاه برجسته و منحصربه‌فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت. (نه این‌که گوشزد کند) / گزینۀ (۳): درست - نادرست؛ با طرح نظریهٔ جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانهٔ جهان غرب نسبت به جنبش‌های اسلامی توجیه می‌شد و از این طریق، هراسی که پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌گشت.

۹۲۴-گزینۀ «۳» مقاومت انقلاب اسلامی ایران در دههٔ نخست پیدایش آن نشان داد بلوک شرق تنها رقیب بلوک غرب نیست و موقعیت جهان اسلام را به عنوان یک قطب فرهنگی تثبیت کرد.

موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی آن بر نظریهٔ پایان تاریخ فوکویاما خط بطلان کشید.

انقلاب اسلامی در شکل‌گیری نظریه‌های افول سکولریسم (پساسکولاریسم) مؤثر بود.

۹۲۵-گزینۀ «۳»

رویکرد چپ و سوسیالیستی ← انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ روسیه

تقلیدی از انقلاب‌های مدرن ← انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم انقلاب اسلامی ایران با بازگشت به هویت اسلامی، فرصت جدیدی را برای جهان غرب، جهت عبور از بحران‌های معرفتی و معنوی آن پدید آورد.

۹۲۶-گزینۀ «۱» کشورهای غربی (نه کمونیستی) در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود به دنبال آن بودند تا فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا کنند و نظریهٔ پایان تاریخ فوکویاما، همین معنا را القا می‌کرد.

نظریهٔ جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانهٔ جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی توجیه می‌کرد و از این طریق، هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم (نه اول) نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌گرداند.

بررسی سایرگزینهنها: گزینۀ (۲): درست - نادرست؛ نظریهٔ جنگ تمدن‌ها با طرح دیگر تمدن‌ها در عرض (نه طول) تمدن اسلامی، جایگاه برجسته و منحصربه‌فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت. /

گزینۀ (۳): درست - درست / گزینۀ (۴): درست - درست

۹۲۷-گزینۀ «۲» دولت اسرائیل با تسلیحات و حمایت‌های مالی آشکار آمریکا و انگلستان و دیگر کشورهای اروپایی تجهیز می‌شد و جبههٔ مقابل با سلاح‌های روسی می‌جنگید.

گروه‌های ناسیونالیستی فلسطینی، اسلام را به عنوان پدیده‌های عربی، می‌پذیرفتند.

شکل‌گیری انتفاضه از پیامدهای انقلاب اسلامی است.

۹۲۸-گزینۀ «۳» در جهان دوقطبی قرن بیستم، انقلاب اسلامی ایران از آن جهت که یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب را هدف قرار داده بود، اهمیت می‌یافت؛ اما چون به بلوک شرق وابسته نبود، از اهمیت آن کاسته می‌شد. دولت‌های غربی تلاش می‌کردند تا انقلاب‌های اخیر مردم در کشورهای عربی را بخشی از فرایند غربی‌شدن کشورهای عربی معرفی کنند و به همین دلیل آن را بهار عربی نامیدند.

۹۲۹-گزینۀ «۴» از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب ایران به دلیل این‌که ارتباطی با بلوک شرق برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت و تداوم نداشت و دیر یا زود دست‌نیاز به سوی بلوک غرب دراز می‌کرد.

فرهنگ‌هایی که در دورهٔ استعمار، مقهور جوامع غربی شده بودند، راه‌حل چالش‌های خود را در پیوستن به جوامع غربی می‌دیدند.

۹۳۰-گزینۀ «۲» انورسادات طی قرارداد کمپ دیوید، اسرائیل را به رسمیت شناخت و پیامد آن تضعیف موقعیت گروه‌های فلسطینی بود. امام خمینی در وصیتنامه خود، تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل را برای آینده کشورهای مسلمان ترسیم کرده بود.

۹۳۱-گزینۀ «۳» دنیای غرب، برای رفع نیازهای اقتصادی و سیاسی ناگزیر از مقابله با حرکت مستقلی است که در جهان اسلام شکل گرفته است و به این منظور فعالیت‌های زیر را انجام می‌دهد:

مقابله نظامی و سیاسی از طریق حضور مستقیم؛ مانند آن چه در افغانستان و عراق رخ داده است.

ارائه تصویری خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی از طریق سازماندهی و شکل‌دهی جریان‌های تروریستی وهابی.

تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی در مقابل انقلاب اسلامی.

۹۳۲-گزینۀ «۱» این عبارت ربطی به گزینۀ مذکور ندارد.

۹۳۳-گزینۀ «۴» عبارت اول مربوط به نظریۀ جنگ تمدن‌های هانتینگتون است و عبارت دوم مربوط به نظریۀ پایان تاریخ فوکویاما است و ارتباطی با یکدیگر ندارند.

۹۳۴-گزینۀ «۲» تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار در کشورهای غربی برای پرکردن خلأ معنوی فرهنگ غرب است.

سازماندهی و شکل‌دهی جریان‌های تروریستی وهابی برای تصویرسازی خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی است.

نظریۀ جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی، توجیه می‌کند و از این طریق، هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌گرداند.

۹۳۵-گزینۀ «۳» دولت‌های استعمارگر غربی به کمک منورالفکران غرب‌گرا توانستند از موفقیت جنبش‌های بیدارگران اسلامی جلوگیری کنند. (۱۳ س)

نخستین بیدارگران اسلامی، جنبش‌هایی را برای اصلاح رفتار حاکمان و ساختار حکومت قاجار به وجود آوردند. (۱۴ س)

انقلاب اسلامی ایران در شکل‌گیری نظریه‌های ناظر به افول سکولاریسم مؤثر بود. از نخستین تلاش‌هایی که جهان غرب برای مقابله با انقلاب اسلامی ایران انجام داد، کودتای نوژه و هشت سال جنگ تحمیلی بود.

۹۳۶-گزینۀ «۲» عبارت اول نادرست است. مارکسیسم، ناظر به اندیشه‌های سیاسی (نه اقتصادی) مارکس است. (۹ س)

عبارت چهارم نادرست است. بیداری اسلامی، تغییر موقعیت ملت‌ها و کشورهای پیرامونی در نظام جهانی سلطه را هدف نهایی خویش نمی‌بیند. (۱۵ س)

۹۳۷-گزینۀ «۲» امام خمینی علیه السلام در نامه خود به گورباچف، فروپاشی بلوک شرق را پیش‌بینی کرده بود. از نظر نسل اول روشنفکران (منورالفکران غرب‌گرا) مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود.

در آغاز انقلاب اسلامی، شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود. (۱۴ س)

۹۳۸-گزینۀ «۳» کشورهای که زیر نفوذ بلوک غرب بودند ← دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و یا در جهت سازش با آن کام برمی‌داشتند.

کشورهایی که زیر نفوذ بلوک شرق بودند ← جبهه پایداری و مقاومت را تشکیل می‌دادند.

۹۳۹-گزینۀ «۱» رویکردهایی که دولتمردان و روشنفکران جهان اسلام قبل از انقلاب اسلامی ایران، از طریق آن‌ها مسائل و مشکلات جوامع خود را می‌دیدند:

رویکرد اول: مسائل جهان اسلام، از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود.

رویکرد دوم: این مسائل از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود.

۹۴۰-گزینۀ «۳» نظریۀ جنگ تمدن‌های هانتینگتون، رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی، توجیه می‌کند و از این طریق، هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌گرداند.

۹۴۱-گزینۀ «۲» انقلاب فرانسه ← با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بود.

انقلاب اسلامی ← از متن آرمان‌های معنوی و توحیدی جهان اسلام برای حفظ هویت اسلامی و تأمین حقوق از دست رفته امت اسلامی شکل گرفت.

انقلاب روسیه ← با خصلت سکولار و دنیوی خود درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.

۹۴۲-گزینۀ «۱» انقلاب فرانسه با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند. انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ میلادی روسیه گرچه با دیگر انقلاب‌های اروپایی به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی تفاوت داشت، ولی به دلیل سکولاربودن، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.

۹۴۳-گزینۀ «۴» انقلاب مشروطه ← ایجاد رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌زده (۱۳ س)

بعد از مرگ جمال عبدالناصر در زمان انورسادات ← به رسمیت شناخته‌شدن اسرائیل توسط مصر

بعد از انقلاب فرانسه ← شکل‌گیری دولت‌هایی که به طور رسمی گسست خود را از دین اعلام می‌کردند. (۷ س)

۹۴۴-گزینۀ «۲» گروه‌های ناسیونالیستی فلسطینی، اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.

گروه‌های مارکسیستی فلسطینی، جایگاهی برای باورها و اعتقادات دینی و معنوی قائل نبودند.

۹۴۵-گزینۀ «۳» شکل‌گیری انتفاضه و جنبش‌های جدید اسلامی در فلسطین ← تحت تأثیر انقلاب اسلامی ایران

پدیدآیی دولت - ملت‌های جدید ← بعد از انقلاب فرانسه (۷ س)

استفاده از بمب اتم برای اولین بار ← جنگ جهانی دوم (۱۰ س)

۹۴۶-گزینۀ «۱» انقلاب‌های آزادی‌بخش ← حذف کارگزاران مستقیم غرب (۱۴ س)

استبداد استعماری ← رهاورد حکومت منورالفکران غرب‌زده در کشورهای اسلامی (۱۴ س)

تشکیل جبهه مقاومت و پایداری عملکرد کشورهای زیر نفوذ بلوک شرق در مواجهه با مسئله فلسطین

۹۴۷-گزینۀ «۴» افول سکولاریسم (گریز و رویگردانی از سکولاریسم) باعث رونق بازار معنویت‌های کاذب (۱۴ س)

انقلاب اسلامی باعث از دست رفتن اعتبار جهانی ارزش‌ها و آرمان‌های بعد از رنسانس

فروپاشی بلوک شرق و از بین رفتن جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهانی موجب روی آوردن غرب‌زدگان جوامع اسلامی به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی (۱۴ س)

۹۴۸- گزینه «۲» ویژگی انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم ←

تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بودند.

ویژگی انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ روسیه ← به دلیل سکولاربودن در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشنگری مدرن عمل می‌کرد.

بررسی سایرگزینه‌ها: گزینه (۱): عبارت اول ویژگی گروه‌های مبارز مارکسیست فلسطینی و عبارت دوم ناظر به انقلاب اسلامی ایران است. / گزینه (۳): عبارت اول مربوط به انقلاب اسلامی ایران و عبارت دوم، ناظر به گروه‌های مبارز فلسطینی است. / گزینه (۴): عبارت دوم ناظر به انقلاب فرانسه است.

۹۴۹- گزینه «۱» انقلاب اسلامی در شکل‌گیری یا گسترش اندیشه‌های

پسامدرن، به وجود آمدن رویکرد دینی و معنوی به زندگی اجتماعی در جوامع غربی، از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس و شکل‌گیری نظریه‌های ناظر به افول سکولاریسم مؤثر بود.

در سکولاریسم همه ظرفیت‌های وجودی انسان متوجه آرمان‌ها و اهداف دنیوی و این‌جهانی می‌شود. (س۵)

اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید. (س۱۲)

۹۵۰- گزینه «۱» الف- حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان

ساختارهای اجتماعی پیشین را حذف کرده و ساختارهای اجتماعی جدیدی ایجاد کردند. / ب- کشورهای زیر نفوذ بلوک شرق ← تشکیل جبهه مقاومت و پایداری در مقابل اسرائیل / پ- رهاورد حکومت منورالفکران غرب‌زده ← استبداد استعماری در کشورهای اسلامی

۹۵۱- گزینه «۲» تشکیل جبهه نجات اسلامی الجزایر ← پس از

انقلاب اسلامی (س۱۵)

فروریختن اقتدار کلیسا ← پس از جنگ‌های صلیبی (س۶)

ارائه نظریه کنت در باب وقوع جنگ ← پس از انقلاب صنعتی

۹۵۲- گزینه «۳» این سؤال تا حدودی مفهومی است و نیاز به

توجه و دقت بیشتری دارد.

الف- کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود، فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کردند (نظریه پایان تاریخ فوکویاما). (س۱۵)

ب- نظریه‌پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و حتی کمک به مستمندان را بیپوده می‌دانستند. مالتوس یکی از این نظریه‌پردازان بود که معتقد بود کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند.

پ- توسعه سرمایه‌داری که ناشی از ظهور لیبرالیسم اولیه و عوامل دیگر بود، موجب شکل‌گیری چالش فقر و غنا در کشورهای غربی گردید. برخی از اندیشمندان غربی برای حل این چالش، نظریه‌هایی ارائه دادند. مارکس یکی از این اندیشمندان بود که به نقد لیبرالیسم اقتصادی پرداخت.